

ТЕКСТ, РАЗБИРАНЕ И СМИСЪЛ

Богдан Богданов

Това експозе, озаглавено "Текст, разбиране и смисъл", е коментар на темата "Текстът като феномен на културата". То предлага тълкуване на двете понятия – "текст" и "култура", като предварително, още в заглавието, уточнява, че текстът е основно средство в полето на една култура както за своя създател, така и за онзи, който го ползва да си набавя смисъл. Зададената тема насочва към научно коментиране, но и към проблем. Проблемът изглежда е в това, че писаният книжен текст вече губи трайното символно значение, което е имал в продължение на толкова столетия.

Едните решения на този проблем са две. Едното е известно: оставаме в нашата култура на книгата и се отнасяме към другата – на неползването на книги, като към некултура. По-необичайно е второто решение – в името на запазването на общото поле на културата да разширим идеята за текста и да приемем, че текстове са и текстовите изяви в Интернет и Фейсбук. Да, но младите, които четат само там, все пак четат и пишат. По-проблемно е друго – че не малък брой съвременни хора изобщо не четат и пишат.

Тогава дали да не разширим още повече обхвата и на текста, а и на културата, за да могат и те да влязат в нея? Моят отговор е, че е редно да го направим. Макар и да съществуват само устно, и тези наши съвременници живеят културно и текстово. Защото ползват двете форми на човешката устна словесност – пряката на непосредственото казване и косвената, на нейното препредаване. Така или иначе, всяка култура се дели на страни, които развиват отношения в нея и по този начин я развиват.

Тези отношения, разбира се, са повече, но те могат да се сведат до следните две основни – между форми на по-пряко и по-косвено комуникиране и между области на по-високо условно и по-ниско пряко и съответно на по-традиционно и универсално и по-актуално разбиране. Което означава, че нашето книжно битие, проява на висока култура, се отнася към друго по-ниско в полето на културата, както и то на свой ред се отнася към по-високото, и то не за друго, а за да се поддържа и развива така общото, което ги свързва.

Проблемът е, че в съвременния свят вниманието е насочено към различното, а не към свързващото общо. Ние живеем в нашата висока култура, без да осъзнаваме достатъчно, че тя не само е в отношение с друга по-ниска и зависи от нея, но че по особен начин я включва. Което се отнася и за писания книжен текст. Струва ни се, че текстът е в написаността, той обаче я прекрачва и обхваща и страната на коментиранията по-горе устност, а и на много видове културно организирано време в човешката среда.

Преди да представя обещаното тълкуване на понятията "текст" и "култура", ще коментирам друго – защо се заплитаме в подобни умозрителни понятия, след като всеки знае от езика, с който си служи, и от опита, който е натрупал, какво означават думите "текст" и "култура". Изясняването отнема време, а е и несигурно, защото не остава в съзнанието. Ползвайки един, така да се каже, кротък културен всекидневен език, съвременният човек предпочита да се занимава по-детайлно с конкретни теми. Знанието е в детайлите и уникалността на онова, което е негов предмет.

Това твърдение е на пръв поглед методическо, но то крие културна платформа. Съвременното либерално знание си служи не само с детайли и повече факти, то онагледява и не прекалява с умозрения. Така, уважавайки съвременния живот сред много хора, предмети и факти, съвременното либерално знание познава онова, което познава, служейки си с един вид естествена реч, без да губи време за изясняване на понятия и трайни истини.

Като постсоциалистически същества, преминали през едрите схеми на марксизма, ние не постъпваме така. Напротив, тълкуваме общи идеи и понятия. Знанието за нас не е толкова в подробностите, колкото в съдържащото се или имплицираното в тях по-общо. А то подтиква интереса към детайлите и оригиналността на отделното. Някой ненастроен така, който ни наблюдава отстрани, би казал, че се държим мислително немодерно, защото не сме доволни от света, в който живеем. Но и в този случай става дума не просто за метод, а за особена култура. Бих я нарекъл култура на истината с голяма буква. Във всеки случай тя се различава от като че ли по-съвременната култура на малките истини.

Разбира се, мога да се изразя и по друг начин и да кажа, че първата зачита цялото на голяма същност или природа, а втората – гъмжилото от отделни неща и положения, които се пазят като такива, каквито са. Това разделяне обаче е само работна схема. Реалните мислителни и културни платформи са повече. Знаем защо. Защото от XVIII век насам старото положение, че човекът и човешките феномени имат природа и същност, започва да отстъпва на ново, различно от него – че природата на човека и човешките феномени е историческа и културна, т.е. променяща се. Оттук и бурното развитие след XVIII век отначало на историята, а по-късно – на антропологията и културологията.

Днес като че ли знаем сигурно, че природата на човешкото съществуване е в това, че в името на оцеляването си то развива допълнителния хабитат на културата, който на свой ред развива неговата телесна природа. Непълното и незавършено човешко съществуване, както казва американският антрополог Клифърд Гийрц, постоянно се доправя, като разширява и усъвършенства своя материален хабитат и развива допълваща и осмисляща го идеална символична среда. Знаем това обаче по принцип. Разгръщането, а и прилагането му по-често се съчетава с отреченото старо. Съвременните идеи за култура и история постоянно се ползват като външно означаващи не друго, а по-скоро значения от типа природа, същност и истина.

Защо така? Защото, независимо че държи да разполага със свой говор, съвременното хуманитарно говорене за човека и човешките неща е зависимо от идеите на всекидневната реч, която не престава да бъде и реч на истините с голяма буква. Също като всекидневното говорене, и хуманитарното протича неравно – ту се издига в тънки различавания и оприличавания, подчертаващи релативните стойности на обсъждания предмет, ту се връща към едни или други прости трайни истини за него. В по-добрия случай едното и другото се отделят и редуват, докато в по-лошия – се смесват и насладват в едно и също твърдение.

Вярно е, че нашето умозрително говорене по общи теми има и постсоциалистически малоценностен привкус. Но е вярно и друго, че то не може да се замени изцяло от представеното по-горе модерно говорене. Модерното хуманитарно говорене несъмнено е полезно, защото култивира детайлност и поражда нови предмети и области. То

обаче е съвсем определено неточно, защото представя малките истини, които го занимават, не за инструментални положения, каквито са, а за реалност и истина. Такъв е характерът и на внушението, което прави това модерно говорене – че разполагаме с общ език, защото всички сме в еднаква степен съвременни хора.

Да, но не разполагаме и по ред други причини, и защото не живеем в общо единно време. И всеки от нас, а и мнозина заедно пребивават по-дълго в други времена и, разбира се, също и в универсалното време на радикалната истинност. Тя е навсякъде край нас. Достатъчно е да обърнем внимание на категоричността, с която говорят медиите и с която говорим самите ние всекидневно. Разбира се, като малките модерни истини, и големите също са инструментални, а не реални положения. Което означава, че не са по-добри от малките истини изобщо, а също като тях имат валидност само в този момент, който ги налага.

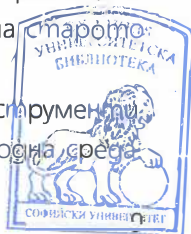
Така или иначе, в човешкото говорене няма най-добро, което може да се ползва трайно и завинаги. Единственото по-добро е гъвкавото преминаване от едното на големите истини към другото на малките. Само то е в състояние да ограничи в някаква степен идеологическата лъжовност на нашите заключения и да ги направи по-съответни на реалността в момента на определено обсъждане или правене на нещо.

1. Понятието за култура

То само въвежда към по-конкретното понятие за текст. Тъй като вече изясних по принцип какво разбирам под култура, само ще изброя основните черти на възприетото от мен разбиране за този масивен феномен на човешкото съществуване:

а.) културата е традиционен начин на живот, различен от актуалното обществено съществуване и в динамично отношение с него. Пример – редуването на делник и празник е стара форма на живот, която се смесва с голям брой нови обществени празници и поражда особено отношение на допълване и различаване на старото и новото;

б.) културата е предметна среда, хабитат – вещи, инструментални домове, градове, селища, нещо различно от земната природна среда

Двете среди са в динамични отношения, което означава, че са и че се разбират ту отделно, ту неразлично свързано една с друга. В подобно динамично отношение на ту отделно, ту заедно са и тялото на човека като негова непосредствена среда и човекът като мислеща, осъзнаваща и чувстваща единица;

в.) културата е набор-система от културни институции и протичащо културно време – напр. брак и сватба, кръщение, погребение. Те се различават и същевременно се свързват с обществените институции и общественото протичане на време;

з.) културата, набор-система от места, средства и начини на общуване, е комплексна комуникационна среда. Комплексна означава, че комуникирането в нея протича и пряко, и косвено – посредством предмети, вещи и текстове. По тези два начина то протича и между отделните човешки същества, и между единиците на по-малки и по-големи човешки групи. Изброените начини се редуват, но и наслаждат в протичащото културно време. Косвеното общуване посредством текст може да бъде едновременно и между отделни хора, и между групи от хора, а може да бъде и вътрешно, в отделния човек, между две негови прояви;

г.) културата е набор-система от идеални положения – ценности и образи-символи, които регулират културното поведение на отделните хора и човешките групи. Така поведенията биват белязани като принадлежащи на тази културна среда. Същевременно културната среда се променя от тях, защото, следвайки нейните правила и норма, те се отклоняват от тях и ги нарушават;

е.) културата е по-конкретен свят от големия земен природен и космически свят и е вътрешно делима на по-малки култури, на по-малки светове. Културното живеене осигурява сложна идентичност на тези, които живеят в границите на една култура. Да се живее културно, означава да се влиза в мрежа от повече идентичности, предлагани от тази култура и придобивани в една или група комбинация;

ж.) културата винаги е една и винаги се дели на повече култури по вертикал и хоризонтал, като повечето от тях влизат в съседни и други култури. Българската култура е едновременно балканска, европейска, градска и прочие група. Тези различни култури се смесват и наслаждат. В този смисъл културата е комбинация от форми за идентифициране.

Тази комбинация е различна за идентифициращите се в полето на една култура. Освен това тя се променя и обективно в историческото време на една култура. Самото идентифициране обаче – било с осъзнат избор, било неосъзнато – може да се провежда и по-сложно, с по-голям набор от идентичности, но и радикално – по линията на само една от тях;

з.) всеки участващ в тази мрежа от много култури в границите на една култура може и да я допраща, като я разширява с нови съставки. Има и големи обективно протичащи разширения, в чието правене участват много хора. Такива са започналата да се прави по-активно през XIX век и набираща все по-голяма скорост *световна* култура и ставащата все по-реална, но и по-комплексна *европейска* култура;

и.) културата е сложен феномен с видими и невидими прояви. Тя е набор и система от подфеномени, в която те постоянно се свързват в единицата, наричана с това име. Постоянно, защото това свързване никога не е пълно и окончателно;

й.) също като живото човешко същество, на което е масивна проява, културата е отворена комплексна автопоетична (самоподдържаща се и правеща се) система. Което означава, че хем е определена, хем е недостатъчно определена, свързана с друго и продължаваща да се определя. Човешката култура е свързана и с външната земна природа, и още по-пряко – с тялото на човешкото същество, и образува с тях временни по-големи системи;

к.) човешката култура е настроена: 1. *консервативно* – съхранява, съзнателно и несъзнателно, някакво статукво, което се приема за добро; и 2. *адаптивно* – грижи се, несъзнателно и съзнателно, за промени, за да избягва нещо по-лошо или да постига нещо по-добро. В името и на запазването на статуса, а и на промяната с оглед на адаптирането към променените условия човешката култура е настроена: 3. *когнитивно* – постоянно познава и определя. Това познаване и определяне протича по много допълващи се начини. Едновременно с това човешката култура е настроена и: 4. *моделно* – строи модели с оглед на нещо по-добро, което предстои да се постигне;

л.) тези модели се различават от реалното, което познават с оглед на неговата промяна. По-често обаче реалното се познава и моделира едновременно в един и същ акт. Което има лошата страна, че моделът се обърква с реалността, но и добрата, че по този начин

познаващият разбира, че реалното не е лесно отделимо от по-доброто, което желае и проектира, тъй като той е вътре и в едното, и в другото. Именно такъв е характерът на мисленето в по-успешните текстове, и особено в по-успешните литературни текстове.

2. За понятието "текст"

"Текст" е латинска дума (*textus*), отдавна невъзприемана като чуждица на български. Такъв е и случаят с латинската дума "култура" (*cultura*). Но и другото общо между тези две чуждици – те означават на латински, и пряко, и косвено, горе-долу онова, което означават днес във всички езици, които са ги заели. На латински *текст* значи "строеж", "структура", "тъкан", "сплитане" и "свързано изложение". Т.е. първичното значение на *textus* е максимално близо до вторичното, което думата развива по-късно.

Историята на научното понятие "текст" започва в първите десетилетия на XX век. Голямата причина за това е настъпилото тогава размиване на границите между големите хуманитарни научни дисциплини и съответно между областите, с които те се занимават. Трудността да се разбере и да се определи по-точно какво е литература и какво – нелитература и на свой ред да се различи мисленето от говоренето и казването извеждат в преден план по-общата идея за текста. Съвременните научни дисциплини, които се занимават с понятието "текст", са, от една страна, текстовата лингвистика, а от друга – философската херменевтика, семиотиката и аналитичната философия.

Не случайно казвам "от една и от друга страна". Текстовата лингвистика разглежда текста по-формално на равнището на езика като реч, като не надхвърля обхвата на фразата. Докато другите, в повечето случаи философски или крайфилософски дисциплини, се занимават с текста като с насочена към означаване референция. Второто има особен положителен ефект в епохата на повлияния от лингвистиката европейски структурализъм, който определено подценява темите за референцията и смисъла.

Ранното семиотично разбиране за текста в лингвистиката на Карл Бюлер поставя началото на по-късното, продължило десетилетия научно разбиране в по-широк план, което се опитва да свърже

лингвистиката и семиотика в един вид наука за текста. Този по-широк план се оказва с постоянно различен обхват, което в края на краищата поставя под въпрос и самата наука за текста. Показателно в това отношение е озаглавяването на преведената на български книга (2003) на големия специалист по темата Франсоа Растие "Изкуства и науки за текста". Не без връзка с това заглавие Растие постановява в заключението на своята книга, че текстът може да се определи и разбере по-точно само в контекста на културата.

Ще вляза в обещаното тълкуване на разбирането за текст с коментар на определението, предложено от Растие. То е: "текстът е автономна езикова поредица (устна или писмена), представляваща емпирична единица и произведена от един или повече субекти на изказването в установена социална практика". Доброто на това определение е, че текстът е определен не само формално като речева единица, но и в комуникативен план.

Във формалния план обаче е подчертана само свързаността или, казано с термин, само кохезията на текста. Идеята за езикова поредица в определението представя неотчетливо другите два основни текстови белега – че текстът е нещо разчленено (т.е. дискурсивно), в което се отделят поединици, и че представлява протичане. Именно поради това, че са протичания и траят в някакво време, и писаният, и устният текст попадат в по-едра категория заедно с несловесните музикални текстове, а и с всяко наблюдаемо протичане на културно организирано време – например на ритуал или празник. Знаем добре, че тази по-едра категория протичания на културно време също се нарича текст.

Що се отнася до комуникативния план, определението на Растие спира до едрата схема "предавател и получател" и до идеята за социална практика. В комуникативния акт обаче т.нар. предавател е и сам по себе си, и свързан с други. Следователно той ползва повече контексти при оформянето на текста. Същото се отнася и за получателя. В цитираното определение освен това няма идея, че с общуващите с текста евентуално става промяна. Липсва идея и за другата промяна, която следва от разбирането на текста – това, че бидейки с определено значение, защото се отнася към някакъв референт, било като го сочи и обсъжда, било като го поправя или изцяло прави, текстът се променя в

хода на своето разбиране, защото значението му прераства в смисъл.

Този критически коментар е само пример, че когато разглеждаме един текст сам по себе си, а не в текстовия му контекст, очакваме от него пълнота, каквато той няма. В книгата на Растие има и други определения за текст – и негови, и на други автори, които се допълват, така че в края на краищата липсващата пълнота се набавя. Е, тя не е осъзната и изведена, но така или иначе, е налице в големия текст на книгата. По-важно е да се формулира обаче защо отделните определения остават принципно непълни. Защото не само представят предмета, който определят, но правят и друго – съобразяват се с авторитетна колективна нагласа. Именно поради това избират едно за сметка на друго. Т.е. те не само описват един предмет неутрално и обективно, но и го правят в някакъв социален контекст. Може да се каже и така – че освен когнитивно, постъпват и прагматически, без да отделят едното от другото.

Кое е налице в коментираното определение на Франсоа Растие. То спира при идеята, че текстът е езикова единица, без да каже в какво по-точно е проявена тя. По-нататък, съвсем в духа на структуралистичната идеология, не се повдига въпрос и за евентуалния референт на текста. Да, но както казах, определението на Растие влиза в контекста на неговата книга в богата мрежа от други определения. Това, което е останало неразгърнато или незасегнато, е визирано в други определения. Например в цитирана от Растие сборна книга (1992) един от авторите – Жак Пере, е определил текста като "множество от фрази, свързани в трансфазово единство, сочещо свят". Кое е на свой ред е разгърнато още по-пълно от френския философ Пол Рикьор в неговата книга "Du texte à l'action: Essai de hermeneutique II" (1986).

Текстът според Рикьор е динамично протичащо значение, което той получава от своя автор и от свързан с него контекст. Както текстът се откъсва от автора си, за да стане достояние на други, смята Рикьор, така и неговото значение се променя в различни смисли в хода на своето ползване и разбиране. Преходът от творческото разбиране, което поражда текстът, към многото форми на ползване и разбиране, които също са правене, се успоредява от другия преход – от собственото значение на текста към неговото присвояване и преобразуване в смисъл от онези, които го ползват и разбират.

Аз представям едновременно три текста и естествено ги смесвам и обърквам. Кои са те? Казаното от Растие за Рикъор, онова, което сам съм научил от текстовете на Рикъор, и онова, което съм добавил към неговите възгледи по темата и вече смятам за свое. Т.е. съобщавам за усвоеното, продължавам усвояването и същевременно присвоявам. Науката е упражняване на точност, но и развиване. Ученият трябва да бъде точен спрямо съществуващи текстове, но и спрямо някакъв предмет, за който става дума. Което значи той да критикува дргуи текстове и да убеждава някаква аудитория в правотата си. Т.е. научното по неизбежност включва и един вид реторическо действие. За да различа в някаква степен едното от другото, оставям настрана определението на Растие и се обръщам към обещаното тълкуване на понятието "текст".

Най-сериозното разширяване на съвременното разбиране на феномена на текста като операция по оформяне на значение и набавяне на смисъл става в случилото се в 90-те години на XX век ползотворно завръщане към изоставената в епохата на структурализма идея за съдържанието. Текстът започва да има определено значение не само като сочи вън от себе си, но и като разгръща в себе си определен предмет. Когато този предмет се разглежда в предния план на текста, това е т.нар. съдържание. То има и задния план на конкретен свят, за който става дума по-пряко в съдържанието, но който на свой ред имплицира не непременно осъзната от автора на текста идея за цял свят.

Тази идея, налице в споменатото по-горе определение на Жак Пере, остава все още неразработена. Тя е неразработена и за голямата подкатегория на литературните текстове, за която идеята за свят е безспорно приложима, но и за общата категория на текста, в която особена преднина има другата подкатегория на нелитературни текстове. Причината за това неразработване е останалото неразгърнато в теорията за текста разбиране за контекст, и по-точно тази негова проява, че всеки текст, от една страна, може да съдържа в себе си контекст, който насочва към ползването и разбирането на текста, но че – от друга страна – за разбирането си текстът се опира и на външен контекст.

В което е и една от разликите между литературните и нели-

тературните текстове. Литературните текстове непременно развиват в себе си контексти. И т.нар. цял свят в един литературен текст е вътрешен контекст. Този вътрешен контекст в някаква степен съответства на външен и го сочи, като същевременно го преправя, а в някои случаи и прави. Нелитературните текстове или сами представят подобен контекст, или, сочейки нещо конкретно от него, си набавят нужния за разбирането цял свят от външен контекст. Така че, за да има текст, непременно се развива и идея за цял свят. Можем да прекалим реторично и да кажем, че именно благодарение на текстовете ние разполагаме и с идеи за цял свят.

Примерно, за да бъдат ясни и ефективни, визуалният текст на една реклама и съответно изказаното или внушеното в рекламата твърдение се нуждаят от подкрепата на простото външно за нея контекстово твърдение, че благополучието в света, на който се опира рекламният текст, се свежда до неподлежаща на дискутиране ценност, обединяваща всички живеещи в този свят-контекст. Иначе рекламният текст би бил невъзможен.

Този контекстов свят, или твърдението в какво е проявено основно живеенето в него, протичането, насочено към постигане на определено благо, при нелитературните текстове, общо взето, се набавя въвн от тях. Разбира се, понеже не всичко е пределно осъзнато и може да се представи по идеален аналитичен начин, и в случаите, когато един рефлексивен нелитературен текст се занимава именно с представянето на контекст, и тогава в хода на разбирането му също се добавя нещо отвън от един или друг контекст, който допълва и прави по-пълно твърдението за контекста. Всички текстове са устроени и вътрешно двутекстово, и външно се допълват с текстове, особено с такъв насочващ разбирането класификационен текст-контекст.

Същото се отнася, разбира се, и за подкатегорията на литературния текст. Да, но в нея има особеност, която прави литературния текст смислово по-сложен – в литературния текст са включени контексти, и то повече. Не поради друго, а за да може и с тях, и посредством различните видове реч, използвани от литературния текст, да се моделира цял свят. Именно това търси онзи, който ползва литературни текстове и произведения на изкуството като театъра и киното – цялостни модели за свят, служещи за набавяне на липсващ

смисъл. Разбира се, не изобщо и завинаги, а с оглед на конкретен момент на разбиране.

Парадоксът в този общ възглед, който представям, е, че за да се разбере общото на текста, на него е добре да се погледне не откъм простото на по-краткия нелитературен текст, а по-скоро откъм сложното на смисловата манипулация в литературния текст. Склонни сме да останем при разбирането, че за разлика от нелитературния текст, в който се сочи нещо определено и се постъпва мисловно дискурсивно, в литературния текст се изобразява. Обичайните дискусии по темата са дали изобразеното е реално, или не. Ако трябва да се отговори общо, то не е нито само реално, нито само нереално. То е моделно. Което означава хем реално, хем такова, каквото реалното трябва да стане.

Да, но общата идея за текста сочи: 1. че, от една страна, и в нелитературните текстове става подобно моделиращо смесване на реално и все още нереално, което е редно да стане реално; и 2. че и в литературните текстове многостепенното сложно моделиране на свят и реалност не е само в името на изобразяването, но и на по-ефективното мислене. В литературните текстове също се мисли и също се конструират значения, които подканят към ползване. Те обаче не са просто значения, а са обработени и като смисли още преди да станат смисли в хода на разбирането си от ползващите текста, независимо че това разбиране може да ги опрости и да ги превърне в по-ясни, отколкото са в протичащото значение на текста.

В заключение формулирам и другото знание за общото на текста, което добавям към двете събудени в 90-е години на XX век идеи за референта и света. Принос за него има особено аналитичната философия. То е, че няма текст, който да има само експлицитно значение. Дори когато текстът е кратък и открито референтно насочен към външен предмет, той непременно развива в себе си една или друга имплицитност, която го усложнява вътрешно още преди да бъде разбран от някого. Текстът винаги е форма на вече започнало различаване. Именно поради това той е символ на човешкия живот и на човешкото културно съществуване.

Нищо не пречи да внуша и да си самовнуша, че това, което представих като тълкуване на понятието за текст, е момент от

съвременната история на разбирането на текста, която, така да се каже, завършва с него. Това не е така. Доколкото има такава история, тя е неравна, отклонява се и не е насочена към цел. Онова, което казах за референта и развиващия се на неговата основа вътрешен предмет на текста, в който непременно има място и идеята за свят, продължава да е неразработено и застопорено от идеологии. Всеки от нас мисли лично и отговаря за това, което казва, но всеки попада и в идеологически заедности, които могат както да го подемат и да му придадат сила, така и да го задържат и отклонят в нежелана посока.

Всяка реална история, а и малката история на разбирането за текста, само идеологически са построени идеално прогресивно напред. Иначе те се лутат като всичко човешко. Затова и не казвам, че това, което ви представих, е наука. То е реторически опит да убедя и вас, и себе си, че с мисленето по темата за текста правя и наука, но правя и другото, за което споменах в началото – опитвам се да реша по-конкретен проблем. Дано поне да съм нахвърлил добър проект за неговото решаване.

TEXT, UNDERSTANDING AND SENSE

Bogdan Bogdanov

(Summary)

The author offers an interpretation of the notions "text" and "culture", stating that the text is an essential means in a field of one culture both for its creator and the one, who uses it. The Given topic refers to a scientific commentary, but also to a problem, as the written text now is losing its solid symbolic meaning that it has had for centuries.

There is no text, containing only an explicit meaning. Even when the text is short and with open reference directed to an external object, it necessarily develops in itself one or another implicit meaning, which complicates it internally before it is understood by anyone. The text is always a form of differentiation which has already begun. That is why it is a symbol of human life and human cultural existence.